

VITA MARINA —

Zeebiologische documentatie
20e jaargang nr. 8 - aug. 1970

INHOUD: 8 bladzijden

VISSEN pag. 35 - 36

TWEKLEPPIGEN pag. 43 - 44

STEKELHUIDIGEN pag. 13 - 14

VARIA MARITIMA pag. 177 - 178

OCEAANVERVUILING

Steeds vaker en ook steeds nadrukkelijker klinkt de waarschuwing, dat we met de vervuiling van onze zeeën en oceanen op de verkeerde weg zijn. Korte tijd geleden heeft de Noorse ontdekkingsreiziger Heyerdahl tijdens zijn tocht met een papyrusboot over de Atlantische Oceaan geconstateerd, hoezeer het oceaanwater aan de oppervlakte vervuild was. Heyerdahl sprak over soep met balletjes, daarbij doelende op samengeklonterd vuil. Zeer onlangs heeft de beroemde Franse oceanograaf Cousteau het een en ander verteld over zijn reis van drie en half jaar over alle wereldzeeën. Hij verklaarde, dat als gevolg van de vervuiling het leven in de oceanen reeds met 40% is verminderd. Het klinkt allemaal luguber, maar het zijn toch waarlijk niet de eersten de besten, die hun eigen waarnemingen onthullen.

SCHELPEXPOSITIE IN

ROTTERDAM

In het Natuur Historisch Museum aan de Kastanjesingel 107 te Rotterdam wordt van half oktober tot half december een schelpententoonstelling gehouden. De klemtoon zal liggen op de schoonheid van de schelp. De expositie is extra de moeite waard door de aanwezigheid van enkele zeer zeldzame soorten, zoals *Conus gloria-maris* Chemnitz, *Pleurotomaria rumphii* (Schepman), *Pleurotomaria hirasei* (Pilsbry). De tentoonstelling is te bezichtigen op weekdagen van 10—17 uur en op zondagen van 11—17 uur.

SCHELPELVAN IJMUIDEN

Op 26 oktober en 23 november 1969 heb ik, zoals ik wel vaker doe, wat fijn aanspoelsel en schelpengruis verzameld even ten zuiden van de Zuiderpier te IJmuiden. Op de eerstgenoemde datum stond er een vrij stevige westelijke tot zuidwestelijke wind — vermoedelijk — windkracht 7; de andere dag was het vrij stil weer, maar de dagen ervoor had het eerst zwaar gestormd gevolgd door een harde oostelijke wind. Behalve de normale soorten, zoals *Maetra corallina cinerea* Montagu, *Spisula subtruncata* (Da Costa), *Abra alba* (W. Wood), welke bij honderden levend op het strand lagen, trof ik ook al geen onbekende soorten als *Polinices catena* (Da Costa) en *P. polianus* (Della Chiaje), *Epitonium clathrus* (L.) en *Nassarius reticulatus* (L.) aan met de regelmaat van de klok. Maar tevens heb ik de voor verzamelaars altijd de moeite waard zijnde volgende soorten aangetroffen:

<i>Nassarius reticulatus</i> var.	
<i>mammillata</i> (Risso) —	2 x
<i>Lora turricula</i> (Montagu) —	7 x en evenzovcle
trapgevel —	fragmenten
<i>Ocenebra erinaceus</i> (L.) —	1 x (iets beschadigd)
<i>Saxicavella jeffreysi</i>	10 x losse kleppen en
Winckworth —	1 x doublet
? <i>Lamellaria perspicua</i> (L.) —	1 x (iets beschadigd)
<i>Tornus subcarinatus</i>	
(Montagu) —	1 x
<i>Phaxas pellucidus</i> (Pennant) —	
sabelschede —	1 x levend
<i>Philina aperta</i> (L.) —	schepje 2 x laatste winding
	iets beschadigd
<i>Chrysallida decussata</i>	
(Montagu) —	3 x

De soorten *Lora* en *Saxicavella* beide in allerlei afmetingen van groot tot klein. Hoewel ik dit niet met zekerheid durf te stellen, heb ik het vermoeden, dat door de verlenging van de zuiderpier een bepaalde stroming is ontstaan, die zeer veel materiaal even bezuiden deze pier afzet. Een vermoeden temeer voor het bestaan van deze stroming heb ik doordat het mij is opgevallen, dat het strand tot aan

Zandvoort toe een duidelijke afkalving vertoonde. Op sommige plaatsen wel 80 tot 100 cm. Maar het kan ook zijn dat dit door het stormweer is veroorzaakt.

Ook later heb ik op dezelfde plaats wederom succes gehad. Zo vond ik op 5 mei 1970 enkele doubletten van *Phaxas pelucidus* (Pennant), syn. *Cultellus pellucidus* (Pennant). En ook dat is stellig de moeite van het vermelden waard.

R.W.B.

FOTO- EN DIA-WEDSTRIJD

Wellicht hebt u tijdens uw vakanties op Terschelling foto's of dia's gemaakt. Misschien zijn daaronder fraaie opnamen, geschikt om volgend jaar tijdens de expositie 'Natuurbehoud op Terschelling' te worden tentoongesteld. Het is zelfs niet uitgesloten dat een foto of dia u in aanmerking doet komen voor een prijs. Wilt u meer weten over deze foto- en diawedstrijd, die wordt gehouden onder het motto 'Natuur op Terschelling', stelt u zich dan schriftelijk of telefonisch in verbinding met het Natuur Historisch Museum, Postbus 5, West-Terschelling, tel. (05620) 2390. Misschien hebt u succes.

ALIKRUIKEN ALS LEKKERNIJ

Gedurende de laatste jaren heeft Ulster — behalve door zijn onlusten — ook naam gemaakt onder de liefhebbers van gerechten met zeedieren. Naast de krab is het vooral de gewone alikruik, *Littorina littorea* (L.), die de weg naar de keuken heeft gevonden. Ook elders, zoals in Frankrijk en eveneens op sommige plaatsen in ons land, wordt de alikruik gekookt of gebakken als een delicatessen beschouwd. In Ulster is de alikruik de laatste tijd in het bijzonder bij de toerist in trek. Hij vormt niet alleen een smakelijk en voedzaam eten, maar is ook goedkoop. En dan spreken we nog niet eens over het belang van onze gezondheid, dat ook al door het eten van alikruiken schijnt

te worden gediend. In ieder geval dateert de belangstelling voor de alikruik als voedsel of lekkernij al van jaren her. Tijdens verschillende opgravingen zijn grote aantallen lege schelpen van alikruiken ontdekt. Mocht u als kampeerder zelf een gerecht van alikruiken willen samenstellen, dan kunt u het beste de bereidingswijze van de plaatselijke bevolking eens afkijken. Het is erg populair om een dagje naar de kust te komen, alikruiken te verzamelen, ze vervolgens zeer goed in zout water te spoelen en tenslotte te koken in een pan zout water boven een zelf van aangespoeld hout gemaakt vuur. Het toevoegen van een beetje zeesla, *Ulva lactuca* L., zorgt voor een extra vleugje aroma. Tenslotte worden de alikruiken gegeten met bruin brood en boter. (Ulster Commentary)

TENTOONSTELLING DE WADDEN

De vorige maal hebben wij u een interessant boek over onze Wadden mogen aankondigen: een portret van dit onvolprezen natuurgebied. Thans kunnen wij uw aandacht vestigen op een tentoonstelling over hetzelfde gebied in het Zoölogisch Museum, Plantage Middenlaan 53 te Amsterdam. Hopelijk draagt ook deze tentoonstelling weer iets bij tot het besef, dat de Wadden wegens hun enorme belang als natuurgebied niet vernietigd of verpest mogen worden, maar daarentegen tot iedere prijs behouden dienen te blijven. Recreatie kan nu mooi naar het IJsselmeer, aangezien aan nieuwe grond voor de landbouw geen behoefte meer blijkt te bestaan. Een bezoek aan deze tentoonstelling biedt u meteen een goede gelegenheid het aangrenzende en altijd weer boeiende Artisaaquarium te bezoeken. Ook de tuin, — helaas levert het voortbestaan daarvan ook al moeilijkheden op — is zeker de moeite waard. De tentoonstelling De Wadden is dagelijks tot 17.00 uur geopend.